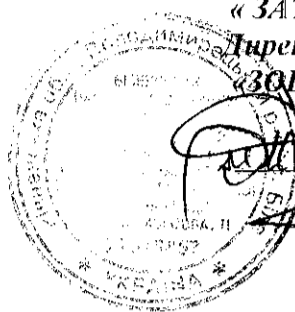

СХВАЛЕНО
на засіданні
педагогічної ради школи
(протокол №6
від 30.08.2019 р.)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Біленського НВК
«ЗОШ І-ІІІ ступенів-ДНЗ»
В.І.Жданюк

Освітня програма
Біленського НВК
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ст. - ДНЗ»
Володимирецької районної ради
Рівненської області
на 2019\2020н.р.

I. Пояснювальна записка

Загальні засади

Біленський НВК «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – ДНЗ» Володимирецької районної ради Рівненської області здійснює свою діяльність на підставі Конституції України, Законів України, інших чинних нормативних документів у сфері освіти, Статуту школи, забезпечує одержання учнями загальної середньої освіти на рівні Державних стандартів та забезпечує охоплення дітей дошкільного віку с. Біле та с. Луко дошкільною освітою.

За Статутом навчальний заклад є навчально-виховним комплексом (об'єднання) «Загальноосвітньою школою І-ІІІ ступенів-дошкільний навчальний заклад»

Мова навчання – українська

Кількість класів: 15

Кількість учнів: 181

Робочий навчальний план розраховано на 5-денний робочий тиждень.

Гранично допустиме навантаження на учня відповідає санітарно-гігієнічним нормам, установленим Міністерством охорони здоров'я України. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження на учнів

Школа працює в одну зміну. Для учнів 1-4 класів організовано 3 групи подовженого дня.

Структура навчального року

2019/2020 навчальний рік розпочинається 2 вересня святом «День знань» і закінчується не пізніше 1 липня

Навчальні семестри:

I семестр - з 2 вересня по 27 грудня 2019 року;

II семестр - з 13 січня по 29 травня 2020 року.

Канікули:

осінні - з 28 жовтня по 03 листопада 2019 року;

зимові - з 28 грудня 2019 року по 12 січня 2020 року;

весняні - з 23 березня по 29 березня 2020 року .

Вихідні дні:

14.10.2019; 25.12.2019; 01.01.2020; 07.01.2020; 08.03.2020; 20.04.2020; 01.05.2020; 09.05.2020; 11.05.2020; 08.06.2020; 28.06.2020.

Робочий день 21.11.2019 р. (День села) переноситься на 16.11.2019 р.

Режим роботи

1. Встановити однозмінний режим роботи школи:

1-4 кл. 8.15 до 15.00

5-11 кл. - 8.15 до 16.00

2. Встановити тривалість уроків:

1 кл. - 35 хвилин

2-4 кл. - 40 хвилин

5-11 кл. – 45 хвилин

3. Встановити:

а) розклад дзвінків:

№ уроку	1 клас	2-4 класи	5-11 класи
1	8.30-9.05	8.30-9.10	8.30-9.15
2	9.25-10.00	9.25-10.05	9.25-10.10
3	10.25-11.00	10.25-11.05	10.25-11.10
4	11.25-12.00	11.25-12.05	11.25-12.10
5	12.20-12.55	12.20-13.00	12.20-13.05
6		13.10-13.50	13.10-13.55
7			14.00-14.45

б) робота факультативів, гуртків:

1-4 класи	5-11 класи
12.00-15.00	15.00-16.00

в) режим харчування

Зміна	Класи	Час прийому їжі
I	5-9	10.10-10.25
II	1	11.00-11.25
	2-4	11.05-11.25
	10-11	11.10-11.25

4. Встановити час проведення занять ГПД

1-4 класи - 12.00-15.00

Робочий тиждень у школі розпочинається підняттям Державного прапора України та закінчується опусканням Державного прапора України.

II. Дошкільна освіта

Кількість груп -2

Кількість вихованців:

Група с.Біле -13

Група с.Луко-10

Освітня програма дошкільної ланки розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти та Концепції Нової української школи.

Заклад реалізує різні форми охоплення дошкільною освітою дітей мікрорайону: короткотривалого перебування, соціально-педагогічного патронату, забезпечує роботу консультаційного центру.

Відповідно до вирішення ключових завдань у 2019/2020 навчальному році, освітня програму діяльності закладу дошкільної освіти буде зорієнтовано на цінності та інтереси дитини, урахування вікових можливостей, збереження дитячої субкультури, взаємозв'язок усіх сторін її життя.

Місія діяльності дошкільного підрозділу полягає у наданні дітям дошкільного віку якісної дошкільної освіти і виходить із визначеного у сучасній психолого-педагогічній науці поняття про те, що саме забезпечення емоційного благополуччя дитини в умовах сім'ї і дошкільного навчального закладу стає запорукою її успішного розвитку, і є головним критерієм оцінки його результату.

Реалізація місії закладу полягає у забезпеченні емоційного благополуччя, що сприяє розвитку фізичного, психічного, соціального здоров'я та повноцінній пізнавальній активності дитини, яка призведе до її успішної самореалізації на наступному етапі життя в початковій ланці школи.

Концептуальними засадами в освітній роботі з дошкільниками є: збереження культури дитинства, як своєрідного, унікального простору, що є особливим періодом життя людини – народження особистості, створення її внутрішнього світу, виникнення зв'язків з зовнішнім світом; створення умов для соціокультурного розвитку особистості дитини шляхом пізнання цінностей людства (культурно-пізнавальних, гуманістичних, естетичних, моральних); сприяння пізнанню та “вирощуванню” дитиною цінності свого “Я” (фізичного, когнітивного, соціального, духовного тощо) самоцінності іншого “Я”; забезпечення умов для розвитку фізичної культури та збереження здоров'я дитини; всебічна підготовка дитини до школи, надання рівних шансів для вступу у початкову ланку будь якої школи, забезпечення наступності у роботі між дошкільною та початковою ланкою; створення умов для соціально-емоційного благополуччя й адаптації кожної дитини в соціумі дорослих та однолітків шляхом засвоєння культурно-комунікативних засобів спілкування.

Мета освітньої програми - реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей 6(7) років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі.

Структура програми - визначення освітніх ліній відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, визначення загального обсягу навантаження на рік

дитини: старший дошкільний вік (шостий рік життя). Кожна освітня лінія програми завершується показниками компетентності.

У освітньо-виховному процесі закладу реалізується зміст інваріантної та варіативної складової Базового компоненту дошкільної освіти за комплексними та парціальними програмами.

Зміст інваріантної складової забезпечується через чинну Програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» Білан О.І., Максименко О.Л., Возна Л.М. та ін..

Завдання освітніх ліній Базового компонента реалізуються через різні форми організації життєдіяльності дошкільників. Основними формами організації освітньої діяльності дошкільників є заняття різних типів, організовані ігри різних видів, спостереження, прогулянки, дослідно-експериментальна діяльність. Зайнятість дітей за цими формами рівномірно розподіляється протягом їх перебування в закладі з урахуванням віку, працездатності в різний час, можливості поєднання з іншими видами діяльності відповідно до дидактичних завдань. Педагог самостійно обирає тип заняття, варіює його зміст, форми та методи роботи, коригує запланований освітній процес, відповідно до особливостей сприймання дітей, непередбачених умов, рівня пізнавальної активності дітей протягом організованих форм роботи.

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Кількість занять інваріантної складової повністю відповідає вимогам наказу. Види діяльності плануються за освітніми лініями:

Освітня лінія «Особистість дитини» реалізується через розділи програми «Українське дошкілля» - «Фізичний розвиток».

Освітня лінія «Дитина в соціумі» реалізується через розділи програми «Українське дошкілля» - «Соціально-моральний розвиток», «Ознайомлення з довкіллям».

Освітня лінія «Дитина у природному довкіллі» реалізується через розділи програми «Українське дошкілля» – «Пізнавальний розвиток»

Освітня лінія «Дитина у світі культури» реалізується через розділи програми «Українське дошкілля» – «Художньо-естетичний розвиток», «Креативний розвиток»

Освітня лінія «Гра дитини» реалізується через розділ програми – «Ігрова діяльність».

Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» реалізується через розділи програми «Українське дошкілля» – «Пізнавальний розвиток».

Освітня лінія «Мовлення дитини» реалізується через розділи програми «Українське дошкілля» – «Мовленнєвий розвиток»

Реалізація програми передбачає врахування принципу інтеграції освітніх ліній у відповідності з віковими можливостями і особливостями вихованців.

Для ефективної реалізації інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти використовуються парціальні програми: «Казкова фізкультура» (програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку (авт. Сфименко М. М.), «Веселкова музикотерапія: оздоровчо-освітня робота з дітьми

старшого дошкільного віку» (авт.: Малашевська І. А., Демидова С. В.), «Скарбниця моралі» (програма з морального виховання дітей дошкільного віку (авт. Лохвицька Л.В.), «Україна – моя Батьківщина»

Освітня програма Моначинівського НВК передбачає досягнення вихованцями сукупності компетентностей дітей дошкільного віку, що засвідчує їх готовність до навчання впродовж життя.

Завдання програми - сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетенцій дитини перших 6(7) років життя, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у школі. Визначені Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, життєво важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень до світу та самої себе відображені у програмі є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу

Навчальний рік у дошкільному закладі починається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року, літній оздоровчий період – з 1 червня по 31 серпня. Загальна тривалість канікул, під час яких заняття з вихованцями не проводяться, складає 110 днів:

літні – 90 календарних днів,
осінні – 5 календарних днів,
зимові – 10 календарних днів,
весняні – 5 календарних днів.

У період канікул з дітьми проводиться фізкультурно-оздоровча і художньо-продуктивна діяльність

У дошкільному навчальному закладі встановлено 5-денний навчальний тиждень. Заклад працює з 8.30 до 11.30 год.

Основні завдання у 2019/2020навчальному році:

- створення належних умов для отримання дітьми дошкільної освіти;
- реалізація принципів демократизації, гуманізації, індивідуалізації та інтегративності освітньої роботи;
- забезпечення дієвості особистісно орієнтованого педагогічного впливу на вихованців ДНЗ.

Тривалість занять становить:

для дітей молодшого дошкільного віку – не більше 15 хвилин;
для дітей 5 років життя – 20 хвилин;
для дітей старшого дошкільного віку – 25 хвилин.

Тривалість перерви між заняттями становить 10 хвилин.

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в дошкільних навчальних закладах у 2019/2020навчальному році розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;

розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Основні показники реалізації освітньої програми

Виконання освітньої програми дасть змогу:

удосконалити організацію освітнього процесу в закладі з метою забезпечення

ефективної реалізації завдань державного стандарту;

забезпечити формування у дітей дошкільного-віку мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку;

створити умови для якісного соціально-емоційного розвитку дитини дошкільного віку як запоруки успішної самореалізації на наступному етапі життя в початковій ланці школи;

забезпечити компетентнісний підхід до навчально-виховного процесу;

забезпечити збереження психічного здоров'я дітей раннього дитинства;

задовольнити освітньо-культурні потреби здобувачів освіти;

удосконалити систему підвищення професійної майстерності педагогів, надаючи пріоритет самоосвіті;

упровадження в освітню практику сучасних інформаційних і комунікаційних технологій;

упровадження ефективних технологій співпраці з батьками в практиці психолого-педагогічного партнерства.

Організація життєдіяльності ДНЗ

9.00 - 9.15 Прийом дітей у групу

9.15 - 9.30 Ранкова гімнастика

9.30 - 9.55 I заняття.

9.55-10.05 Динамічна пауза

10.05 - 10.30 II заняття

10.30 -10.40 Динамічна пауза

10.40 -11.05 III заняття

11.05-11.15 Підготовка до прогулянки

11.15-11.50 Прогулянка. Рухливі ігри

11.50-11.55 Повернення з прогулянки

11.55-12.00 Повернення додому

Розклад занять

Понеділок

1. Ознайомлення із соціумом (правове виховання, валеологія, ОБЖ, духовне виховання, патріотичне виховання)
2. Підготовка руки до письма / Ліплення
3. Фізичний розвиток

Вівторок

1. Формування елементарних математичних уявлень .Основи економічної культури
2. Ознайомлення з предметним світом (народознавство 1 раз в місяць)
3. Музична діяльність

Середа

1. Розвиток мовлення .Звукова культура
2. Ознайомлення з природним довкіллям
3. Фізичний розвиток

Четвер

1. Малювання
2. Літературна ,театральна діяльність
3. Музична діяльність

П'ятниця

1. Аплікація, конструювання
2. Розвиток мовлення

III. Початкова школа

Організаційна та навчально-виховна робота в 1-4-х класах спрямована на формування в молодших школярів ключових компетентностей , уміння вчитися, на інтелектуальний, моральний, соціальний та фізичний розвиток кожної особистості відповідно до вимог, зазначених у Державних стандартах початкової загальної освіти.

Освітню програму для учнів 1-2 класів складено – за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, затвердженою рішенням Колегії МОН України від 22.02.2018 (під керівництвом Савченко О.Я.)

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Типову освітню програму для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;

- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність зживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення важливості екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечно та етично використовувати засоби інформаційно-комунікаційної компетентності в навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати **внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довірливості, поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльності і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, визначених у програмі.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольне оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, умениях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимальне можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, її прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

для 3-4 класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року № 407

освітня програма I ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 20

квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти».

Освітня програма початкової освіти (далі - Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти стійого комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти (далі - Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які на тепер подані в рамках робочих навчальних планів

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 8; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системного внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 2695 годин/навчальний рік: для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочих навчальних планах I ступеня (далі –навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова (мова і читання)", "Іноземна мова".

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", "Природознавство".

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується предметом "Я у світі".

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується окремими предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремі предмети "Трудознавчання" та "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво".

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 2-4 класах 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльність спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття середньої освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відносно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних зобов'язань Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якості знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його директор. Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти (у разі його відсутності – на веб-сайті його засновника).

На основі освітньої програми закладу освіти, цей заклад складає та затверджує навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Організаційна та навчально-виховна робота з 1-4-х класів спрямована на формування в молодших школярів ключових компетентностей, уміння вчитися, на інтелектуальний, моральний, соціальний та фізичний розвиток кожної особистості відповідно до вимог, зазначених у Державних стандартах початкової загальної освіти.

Робочий навчальний план для учнів 1-2 класів складено – за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, затвердженою рішенням Колегії МОН України від 22.02.2018 (під керівництвом Савченко О.Я.)

для 3-4 класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року № 407

Інваріантна складова робочого навчального плану початкової школи забезпечує реалізацію освітніх галузей Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти та становить:

Для 1 класу (с.Біле)- 770 годин на рік (з них 105 годин фізкультури, які не враховуються при визначенні гранично – допустимого навантаження на учня)

Для 1 класу (с.Луко)- 770 годин на рік (з них 105 годин фізкультури, які не враховуються при визначенні гранично – допустимого навантаження на учня)

Для 2 класу (с.Біле)- 875 годин на рік (з них 105 годин фізкультури, які не враховуються при визначенні гранично – допустимого навантаження на учня)

Для 2 класу (с.Луко)- 875 годин на рік (з них 105 годин фізкультури, які не враховуються при визначенні гранично – допустимого навантаження на учня)

Для 3 класу (с.Біле)- 24 години на тиждень (з них 3 години фізкультури, які не враховуються при визначенні гранично – допустимого навантаження на учня)

Для 3 класу (с.Луко)- 24 години на тиждень (з них 3 години фізкультури, які не враховуються при визначенні гранично – допустимого навантаження на учня)

Для 4 класу (с.Біле)- 24 години на тиждень (з них 3 години фізкультури, які не враховуються при визначенні гранично – допустимого навантаження на учня)

Для 4 класу (с.Луко)- 24 години на тиждень (з них 3 години фізкультури, які не враховуються при визначенні гранично – допустимого навантаження на учня)

Варіативна частина навчального плану сформована згідно розроблених МОН України методичних рекомендацій з питань викладання окремих предметів за наявності навчально-методичного забезпечення і складає :

Для 1 класу (с.Біле)- 35 годин на рік

Для 1 класу (с.Луко)- 35 годин на рік

Для 2 класу (с.Біле)- 35 годин на рік

Для 2 класу (с.Луко)- 35 годин на рік

Для 3-4 класів по 2 години на тиждень у кожному класі

Додаткові години з варіативної складової розподілені таким чином:

- 1-2 класи – для збереження синхронності у навчанні грамоти та математики:

навчання грамоти (всього 18 год. на рік);

математики (всього 17 год. на рік);

3-4 класи (с.Біле) – для збереження наступності у вивченні курсу за вибором «Морально-етичне виховання» (програма Курси за вибором для

загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова типових навчальних планів 1-4 класи) виділено по 1 год. (всього 2 год на тиждень);а також для здійснення індивідуальних та групових занять з української мови (по 0,5 години) та математики (по 0,5години) (всього 2 год на тиждень)

3-4 класи (с.Луко) – для збереження наступності у вивченні курсу за вибором «Права дитини» (програма Курси за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова типових навчальних планів 1-4 класи) виділено по 1 год. (всього 2 год на тиждень);а також для здійснення індивідуальних та групових занять з української мови (по 0,5 годин) та математики (по 0.5годин) (всього 2 год на тиждень)

Облік робочого часу вчителів здійснюється відповідно до листа МОУ України №1/9-190 від 02.04.2018 року .

Зменшення тривалості уроків без збереження сумарного навчального навантаження учнів обов'язково обліковується і компенсується проведенням додаткових, індивідуальних занять і консультацій. Облік таких занять ведеться у класному журналі на спеціальній сторінці, де фіксується дата, тривалість, тема додаткового заняття або консультації, ставиться підпис учителя.

Таблиця 1

**Робочий навчальний план початкової школи (1 клас) на 2019/2020 н.р.
(с.Біле)**

складено за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, затвердженою рішенням Колегії МОН України від 22.02.2018 (під керівництвом Савченко О.Я.)

Інваріантна складова

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	Разом (за рік)
		1 клас	
Мовно-літературна	Навчання грамоти	7	245
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	2	70
Математична	Математика	4	140
Природнична, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	«Я досліджую світ»	3	105
Технологічна	Дизайн і технології	1	35
Мистецька	Музичне мистецтво	1	35
	Образотворче мистецтво	1	35
Фізкультурна	Фізична культура **	3	105
Усього		19+3	665+105
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	35
Варіативна складова			
<i>Індивідуальні консультації та групові заняття</i>			
Мовно-літературна	Навчання грамоти	0,5	18
Математична	Математика	0,5	17
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	700
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	815

Таблиця 2

**Робочий навчальний план початкової школи (1 клас) на 2019/2020 н.р.
(с.Луко)**

складено за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, затвердженою рішенням Колегії МОН України від 22.02.2018 (під керівництвом Савченко О.Я.)

Інваріантна складова

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	Разом за рік
		1 клас	
Мовно-літературна	Навчання грамоти	7	245
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	2	70
Математична	Математика	4	140
Природнична, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	«Я досліджую світ»	3	105
Технологічна	Дизайн і технології	1	35
Мистецька	Музичне мистецтво	1	35
	Образотворче мистецтво	1	35
Фізкультурна	Фізична культура **	3	105
Усього		19+3	665+105
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	35

Варіативна складова

Індивідуальні консультації та групові заняття

Мовно-літературна	Навчання грамоти	0,5	18
Математична	Математика	0,5	17
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	700
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	805

Таблиця 3

**Робочий навчальний план початкової школи (2 клас) на 2019/2020 н.р.
(с.Біле)**

складено за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, затвердженою рішенням Колегії МОН України від 22.02.2018 (під керівництвом Савченко О.Я.)

Інваріантна складова

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	Разом(за рік)
		2 клас	
Мовно-літературна	Українська мова/Читання	7	245
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3	105
Математична	Математика	4	140
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	«Я досліджую світ»	3	105
Технологічна	Дизайн і технології	1	35
Інформатична	Інформатика	1	35
Мистецька	Музичне мистецтво	1	35
	Образотворче мистецтво	1	35
Фізкультурна	Фізична культура **	3	105
Усього		21+3	735+105
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	35
Варіативна складова			
<i>Індивідуальні консультації та групові заняття</i>			
Мовно-літературна	Навчання грамоти	0,5	18
Математична	Математика	0,5	17
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		22	770
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		25	875

Таблиця 4

**Робочий навчальний план початкової школи (2 клас) на 2019/2020 н.р.
(с.Луко)**

складено за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, затвердженою рішенням Колегії МОН України від 22.02.2018 (під керівництвом Савченко О.Я.)

Інваріантна складова

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	Разом (за рік)
		2 клас	
Мовно-літературна	Українська мова/Читання	7	245
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3	105
Математична	Математика	4	140
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	«Я досліджую світ»	3	105
Технологічна	Дизайн і технології	1	35
Інформатична	Інформатика	1	35
Мистецька	Музичне мистецтво	1	35
	Образотворче мистецтво	1	35
Фізкультурна	Фізична культура **	3	105
Усього		21+3	735+105
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	35

Варіативна складова

Індивідуальні консультації та групові заняття

Мовно-літературна	Навчання грамоти	0,5	18
Математична	Математика	0,5	17
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		22	770
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		25	875

Таблиця 5

**Робочий навчальний план початкової школи (3-4 класи) на 2019/2020 н.р.
(с.Біле)**

складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року № 407 (Таблиця 1)

Інваріантна складова

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	14
	Іноземна мова (англійська)	2	2	4
Математика	Математика	4	4	8
Природознавство	Природознавство	2	2	4
Суспільствознавство	Я у світі	1	1	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	2
	Образотворче мистецтво	1	1	2
Технології	Трудове навчання	1	1	2
	Інформатика	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	2
	Фізична культура **	3	3	6
Усього		21+3	21+3	42+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	4
Варіативна складова				
<i>Індивідуальні консультації та групові заняття</i>				
Мови і література	Українська мова	0,5	0,5	1
Математика	Математика	0,5	0,5	1
<i>Курси за вибором</i>				
Морально - етичне виховання		1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	46
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26	52

Таблиця 6

**Робочий навчальний план початкової школи (3-4 класи) на 2019/2020 н.р.
(с.Луко)**

складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року № 407 (Таблиця 1)

Інваріантна складова

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	14
	Іноземна мова (англійська)	2	2	4
Математика	Математика	4	4	8
Природознавство	Природознавство	2	2	4
Суспільствознавство	Я у світі	1	1	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	2
	Образотворче мистецтво	1	1	2
Технології	Трудове навчання	1	1	2
	Інформатика	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	2
	Фізична культура **	3	3	6
Усього		21+3	21+3	42+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	4
Варіативна складова				
<i>Індивідуальні консультації та групові заняття</i>				
Мови і література	Українська мова	0,5	0,5	1
Математика	Математика	0,5	0,5	1
<i>Курси за вибором</i>				
Права дитини		1	1	3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	46
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26	52

Таблиця 7

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня
(затверджені наказом МОН від 29.05.2015 № 584)**

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
2.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класів
3.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класи
4.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
5.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
6.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
7.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
8.	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
9.	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
10.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
11.	Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи

III. Основна школа

Освітню програму для 5-9-х класів складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма базової середньої освіти (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках робочого навчального плану (таблиця 7)

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 8; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальних плані.

Робочий навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Робочий навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є обов'язковою для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форми власності, та варіативну складову.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки

здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навантаження.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при меншій наповнюваності від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Робочий навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Робочий навчальний план для 5-9-х класів складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405 (Таблиця 10);

Інваріантна складова робочого навчального плану основної школи забезпечує реалізацію освітніх галузей Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405 (Таблиця 10);

Поділ на 2 групи здійснюється при вивченні предмета «Інформатика»

у 5 класі (18 учнів), для чого передбачено по 1 додатковій годині на тиждень.

у 6 класі (16 учнів), для чого передбачено по 1 додатковій годині на тиждень.

у 8 класі (21 учень), для чого передбачено по 2 додаткові години на тиждень.

Варіативна частина навчального плану основної школи становить 14,5 годин (з яких використано 11 годин, решта становлять резерв 3,5 годин) складається з 2-х частин:

1. Курси за вибором організовані з метою створення умов для формування необхідних компетентностей з вивчення предмету «Креслення» в 8-9-х класах по 1 год на тиждень). Програма курсу має на меті сформувати в учнів ставлення до креслення як до одного з головних і необхідних засобів спілкування людей у їхній

практичній діяльності, навчити свідомо читати креслення та схеми, самостійно виконувати графічні документи для виготовлення предметів трудової навчальної діяльності. (За програмою «ПРОГРАМА КУРСУ ЗА ВИБОРОМ КРЕСЛЕННЯ» Затверджено Міністерством освіти і науки України. (лист Міністерства освіти і науки України від 25.09.2018 р. № 22.1/12-Г-904). З метою виховання патріота, громадянина української держави, свідомого державотворця, творчої особистості, яка співпрацюватиме зі світом на засадах кооперації, буде здатна реалізувати своє власне покликання й реалізовувати покликання української нації у 5-7 класах передбачено вивчення курсу «Українознавство» по 1 годині на тиждень за програмою: Програма курсу за вибором «Українознавство. 5–11 класи» затверджена Вченою радою Національного науково-дослідного інституту українознавства та всесвітньої історії МОН молодьспорту України (протокол від 14.06.2012 р. № 4) Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України від 03.07.2014 р. № 14.1/12-Г-1058)

2. Факультативні курси організовані як понадпрограмні для сприяння становленню активної позиції молоді щодо реалізації ідеалів і цінностей розвитку демократичного суспільства в світі, Європі, Україні. На вивчення факультативних курсів відведено години у такому порядку:

«Психологія спілкування» 1 година (факультативний курс з психології для учнів 8 класів)

Необхідність упровадження програми «Психологія спілкування» продиктована запитами учнів та їх батьків, отриманими в результаті досліджень, проведених за час роботи в школі та численних індивідуальних консультацій.

Мета факультативу: формування здатності будувати стосунки на конструктивній основі, виховання культури поведінки та мовлення учнів, розвиток вміння керувати своїм емоційним станом, що зумовлюватиме майбутній успіх конкурентноспроможної особистості.

«Психологічний розвиток особистості молодшого підліткового віку» 1 година (факультативний курс для учнів 5-х класів)

Мета програми: сприяти розвитку та саморозвитку особистості п'ятикласників, створити умови для розкриття їх творчого потенціалу та набуття важливих життєвих навичок. Програми схвалені для використання у загальноосвітніх навчальних закладах науково-методичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІТЗО № 14.1/12-Г-165 від 15.05.2013 р.).

«Подільність цілих чисел» факультативний курс з математики для учнів 8 класу 1 год. у тиждень

Метою факультативного заняття «Подільність цілих чисел» є сприяти досягненню учнями високого рівня математичної підготовки, який характеризується вмінням розв'язувати нестандартні задачі з достатнім евристичним навантаженням, який розвивають стійкий математичний інтерес.

«Методи розв'язування задач з механіки, теплових явищ та оптики» факультативний курс з фізики для учнів 9 класу 1 год. у тиждень

Головне завдання факультативного курсу «Методи розв'язування задач з механіки, теплових явищ та оптики» - залучити учнів до процесу розв'язання достатньо складних задач, яких так багато в курсі фізики. Паралельно передбачається розширити знання учнів про методи розв'язання фізичних задач.

«Цікава математика» факультативний курс для учнів 6 класу - 1 год. у тиждень.

Курс дає можливість у доступній формі зрозуміти практичну роль математики у повсякденному житті. На прикладі літературних творів, народних знань з математики учні мають навчитися розв'язувати конкретні задачі практично з змісту, використовувати математичні ідеї та методи для знаходження виходу з різних ситуацій, що виникають у житті.

«Вибрані питання алгебри» факультативний курс для учнів 6 класу - 1 год. у тиждень

Робота факультативного курсу спрямована на підвищення рівня та якості предмету, яка сприятиме розвитку практичного і прикладного спрямування; формуванню інтересу до предмета; розвитку творчих здібностей учнів

Порядок викладання предметів інваріантної та варіативної складових, що не мають повної кількості годин:

- українська мова в 5 класі - I семестр - 4 години, II семестр - 3 години, в 6 - I семестр - 4 години, II семестр - 3 години, в 7- - I семестр - 2 години, II семестр - 3 години,
- історія України: 8 клас - I семестр - 1 година, II семестр - 2 години;
- історія України: 9 клас - I семестр - 2 години, II семестр - 1 година;
- географія: 9 клас - I семестр - 1 година, II семестр - 2 години,
- хімія : 7 клас - I семестр - 2 години, II семестр - 1 година,

Галузь «Мистецтво» викладається за окремими предметами «Образотворче мистецтво» (5-7 класи), «Музичне мистецтво» (5-7 класи), інтегрований курс "Мистецтво" - у 8-9х класах.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення

		<p>невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правди, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ; інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для</p>

		повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії

7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення з життєвих ситуацій; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; різне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p>

		Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретувати використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власні думки та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний з конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зирати важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошуку оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичні заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях і практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконувати навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти
Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
 - навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
 - матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
 - якість проведення навчальних занять;
 - моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якість знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення; моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його директор. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма закладу та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу (у разі його відсутності – на веб-сайті його засновника).

На основі освітньої програми закладу освіти, цей заклад складає та затверджує навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Робочий навчальний план основної школи (5-9 клас) на 2019/2020 н.р.
складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405
(Таблиця 10)

Інваріантна складова

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
Мови і літератури	Перша іноземна мова(англійська)	3	2	2	2	2
	Друга іноземна мова(німецька)	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
Суспільство - знавство	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
Природо-знавство	Геометрія	-	-	2	2	2
	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
Технології	Хімія	-	-	1,5	2	2
	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	31+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	3,5	3	3,5	2
Варіативна складова Факультативи та курси за вибором:						
<i>Курси за вибором</i>						
Креслення (курс)					1	1
Українознавство (курс)		1	1	1		
<i>Факультативи</i>						
«Психологія спілкування»					1	
«Психологічний розвиток особистості молодшого підліткового віку»		1				
Цікава математика			1			
Вибрані питання алгебри				1		
Подільність цілих чисел					1	
Методи розв'язування задач з механіки						1
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3
Вакансія		0,5	1,5	1	0,5	0

Таблиця 9

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ п/п	Назва навчальної програми
1	Українська мова
2	Українська література
3	Біологія
4	Всесвітня історія
5	Географія
6	Зарубіжна література
7	Інформатика
8	Історія України
9	Математика
10	Мистецтво
11	Основи здоров'я
12.	Природознавство
13.	Трудове навчання
14.	Фізика
15.	Фізична культура
16.	Хімія
17.	Іноземні мови

ІУ. Старша школа

Освітню програму старшої школи складено :

для 10-11 класів - за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року № 408(Таблиця 1-2)

Освітня програма III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма профільної середньої освіти (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, окремих їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які на тепер подані в рамках навчальних планів (таблиця 9);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 4; пропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системного внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані III ступеня (далі –навчальний план).

Навчальний план для 10 класу закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія: Україна і світ» (у другому варіанті передбачено вивчення окремих предметів: «Історія України», «Всесвітня історія»), «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія»), «Фізична культура», «Захист Вітчизни».

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учень має обрати два предмети – один в 10 класі, інший в 11 класі, або одночасно два предмети в 10 і 11 класах (у такому разі години, передбачені для вибірково-обов'язкових предметів діляться між двома обраними предметами)

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

- профільні предмети (українська мова та українська література), що вивчаються на профільному рівні;

- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання приймає заклад освіти, враховуючи освітні потреби учнів, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу тощо.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правди, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфери тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних</p>

		<p>жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання</p>

		<p>життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; різне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; осяadne та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міждисциплінарних і внутрішньодисциплінарних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми

доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях та практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його директор. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнів, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти (у разі його відсутності – на веб-сайті його засновника).

На основі освітньої програми заклад складає та затверджує робочий навчальний план що конкретизує організацію освітнього процесу.

Таблиця 10

Робочий навчальний план старшої школи (10 клас) на 2019/2020 н.р.
складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої
освіти III ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року
№ 408(Таблиця 1-2)

Предмети	Кількість годин на тиждень
	10 клас
<i>Інваріантна складова:</i>	
Базові предмети	
Українська мова	2+2
Українська література	2+2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова(англійська)	2+1
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика(алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика і астрономія	3
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист Вітчизни	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3
Технології	2
Інформатика	1
Разом	30+5
Додаткові години	8
Факультативний курс «Основи сім'ї»	1
Гранично допустиме навантаження на одного учня	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	38
Вакансія	2

Таблиця 12

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня
(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539)**

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Профільний рівень
2.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
3.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
4.	Географія	Рівень стандарту
5.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
6.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
7.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту
8.	Інформатика	Рівень стандарту
9.	Історія України	Рівень стандарту
10.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
11.	Технології	Рівень стандарту
12.	Українська література	Профільний рівень
13.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.)	Рівень стандарту
14.	Фізична культура	Рівень стандарту
15.	Хімія	Рівень стандарту
16.	Іноземні мови	Рівень стандарту

Інваріантна частина робочого навчального плану становить:

10 клас (базові предмети 31 год. додатковий час на вивчення профільних предметів -4 год., а саме українська мова -2 год., українська література -2 год., вибірково обов'язкові предмети, які забезпечують більш глибоку підготовку старшокласників у тих галузях знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси та здібності -3 год., а саме Технології -1,5 год., Інформатика-1,5 год.

11 клас (базові предмети 29 год. додатковий час на вивчення профільних предметів -4 год., а саме українська мова -2 год., українська література -2 год., вибірково обов'язкові предмети, які забезпечують більш глибоку підготовку старшокласників у тих галузях знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси та здібності -3 год., а саме Технології -1,5 год., Інформатика-1,5 год.

Учні 10-11-х класів для вивчення предмету захист Вітчизни організовані у групи за гендерним принципом: дівчата 10-11 класу вивчають основи медико-санітарної підготовки окремо від юнаків

Варіативна частина робочого навчального плану становить:

10 клас 1 год/тиждень(35 годин/рік) факультативний курс «Основи сім'ї» метою якого є особистісний розвиток учнів, формування в них життєвої, соціальної, громадянської компетентностей з питань шлюбу, сім'ї та батьківства.

Програма «Основи сім'ї» (Лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН № 22.1/12-Г-999 від 19 листопада 2018 року)

11 клас 1 год/тиждень(35 годин/рік) факультативний курс «Фінансова грамотність»

Програма курсу дозволяє реалізувати компетентнісний підхід до навчання. Увага акцентується не лише на запам'ятовуванні певної кількості інформації, а й на виробленні практичних навичок, зокрема: поведінці під час різних проблемних ситуацій, застосуванні досвіду успішної діяльності у сфері підприємництва, плануванні власних життєвих подій, бюджету тощо. У новому Законі України «Про освіту» (ст.12) задекларовано завдання формування ключових компетентностей, спрямованих на досягнення загальної освітньої мети, зокрема підприємливості та фінансової грамотності. І саме ця компетентність знайшла своє відображення у навчальній програмі даного курсу у повному обсязі.

Порядок викладання предметів у старшій школі:

Зважаючи на проведення у I семестрі навчального року I-II етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад предмети з дробовою частиною годин вивчаються в такому порядку:

- 10-11 клас – Історія України в I семестрі 1 год. в II семестрі 2 год ;
- Предмет «Захист Вітчизни» викладається
- 10 клас - I семестр - 2 години, II семестр - 1 година;
- 11 - I семестр - 2 години, II семестр - 1 година для виконання практичної частини програми.
- географія в 10 класі викладається: I семестр - 2 години, II семестр - година.
- хімія в 10 класі викладається: I семестр - 1 година, II семестр - 2 години.
- технології в 10 класі викладається: I семестр - 2 години, II семестр - 2 години
- інформатика в 10 класі викладається: I семестр - 1 година, II семестр - 1 година
- технології в 11 класі викладається: I семестр - 1 година, II семестр - 1 година
- інформатика в 11 класі викладається: I семестр - 2 години, II семестр - 2 години